

แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

Guidelines for Promoting the Management of the School Lunch
Program in Schools under the Office of The Nakhon Pathom Primary
Educational Service Area Office 2

สุดารัตน์ ลิขิตนภาเวทย์

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

E-mail: sudarat0312@gmail.com

ปณต นามะวิโรจน์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

E-mail: dr.panote@gmail.com

Sudarat Likhitnapawet

Student Master of Education; Rajapruk University

Panote Namawiroj

Advisor Master of Education Program; Rajapruk University

รับเข้า : 13 มิถุนายน 2568 แก้ไข : 2 กรกฎาคม 2568 ตอบรับ : 22 กรกฎาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 (2) เปรียบเทียบการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา (3) ศึกษาแนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ในปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน สุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา รวบรวมระหว่าง .67 – 1.00 ค่าความเที่ยงเท่ากับ .99 และแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างรายคู่แบบ LSD และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูมีค่าเฉลี่ยใน ภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับสูงสุดไปยังต่ำสุด คือ ด้านการปรับปรุงแก้ไข รongลงมา คือ ด้านการตรวจสอบ ด้านการวางแผน และด้านการปฏิบัติ ตามลำดับ 2) ผลการ เปรียบเทียบการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า ครูที่มีเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การ ทำงาน และขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ในภาพรวม และทุกรายด้าน 3) แนวทางการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียน ของสถานศึกษา ด้านการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ชัดเจน จัดสรรบุคลากรให้ เหมาะสม ด้านการปฏิบัติ มีการให้บริการอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการเพื่อเสริมสร้างพลังงานใน การเรียนรู้ ด้านการตรวจสอบ มีการบันทึกรายละเอียดของเมนูอาหารในแต่ละวันและคำนวณคุณค่า ทางโภชนาการเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในแต่ละช่วงวัย และด้านการปรับปรุง แก้ไข ต้องติดตามผลการดำเนินงาน และรายงานความคืบหน้าอย่างใกล้ชิด

คำสำคัญ: การส่งเสริม การบริหารจัดการ โครงการอาหารกลางวัน

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the Management of the School Lunch Program in Schools under the Office of The Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 2) to compare the Management of the School Lunch Program in Schools under the Office of The Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 classified by gender ,education, work experience, and School size and 3) to propose guidelines the management of the school lunch program in schools under the jurisdiction of the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2. The sample size was calculated by Taro Yamanae formula and consisted of 300 teachers from schools under the jurisdiction of the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 in the 2024 academic year, selected through stratified random sampling according to school size. The research instruments included a questionnaire with content validity ranging from .67 to 1.00 and reliability of .99, as well as an open-ended interview. The data were analyzed using descriptive statistics such as frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), LSD pairwise comparison, and content analysis.

The research findings were as follows 1) The management of the school lunch program in schools under the jurisdiction of the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2, based on teachers' opinions, had an overall high average score, with the highest to lowest averages in the areas of improvement, followed by inspection, planning, and implementation. 2) The comparison of the school lunch program management across schools under the jurisdiction of the Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2 was significant differences in teachers' opinions based on gender, education level, work experience, and school size at the .05 and .01 levels. 3) guidelines for school lunch program in educational institutions were including with (1) “plan” by setting clear objectives and goals and allocating appropriate personnel. (2) “do” nutritious food is provided to boost energy for learning. (3) “Check” the details of the daily menu are recorded and the nutritional value is calculated to meet the needs of students. (4) “act” the results of the work must be closely monitored and progress reports must be made.

Keywords: Promoting, Management, School lunch Program

บทนำ

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และรัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาดังกล่าว เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย การดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี อย่างมีคุณภาพ ย่อมหมายถึงรวมถึง การจัดให้มีสิ่งจำเป็นใด ๆ เพื่อให้การศึกษาลุล่วงไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการให้มีอาหารกลางวัน ระหว่างการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ ข้างต้น ตลอดจนแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งกำหนดให้การพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์เป็นเป้าหมายสำคัญให้การขับเคลื่อนพัฒนาประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน, 2565)

ดังนั้นการส่งเสริมการเจริญเติบโตให้กับเด็กไทย เพื่อให้มีสุขภาพสมบูรณ์ตามวัย จึงถือเป็นหน้าที่หลักของรัฐบาลที่ต้องตระหนักและให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กไทยทุกคนได้รับ

สารอาหารที่มีคุณค่ามีประโยชน์ตามหลักโภชนาการ เพื่อลดปัญหาภาวะทุพโภชนาการของเด็ก ซึ่งจะ
เป็นพื้นฐานในการพัฒนาด้านร่างกาย และสติปัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในวัยเรียนระดับ
ประถมศึกษา รัฐบาลจึงได้จัดตั้งโครงการอาหารกลางวันซึ่งเป็นโครงการหนึ่งที่รัฐบาลให้ความสำคัญ
มาอย่างต่อเนื่อง เป็นการส่งเสริมการเจริญเติบโตให้กับเด็กไทยให้มีสุขภาพสมบูรณ์ตามวัย
(กระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ได้กำหนดเป้าหมายเชิงผลลัพธ์
โดยให้ครูที่รับผิดชอบงานอาหารกลางวันในโรงเรียน สามารถดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันใน
โรงเรียน และจัดอาหารให้นักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ ถูกสุขลักษณะตามหลักโภชนาการ และให้
โรงเรียนดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันตามหนังสือสั่งการ ระเบียบข้อปฏิบัติและคู่มือการ
ดำเนินการโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ปีการศึกษา 2567 ได้อย่างถูกต้อง ไม่มีข้อร้องเรียน
หรือเกิดการทุจริตเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันขึ้นในโรงเรียน แต่จากการดำเนิน
โครงการอาหารกลางวันนักเรียนตลอดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 พบว่า จากจำนวนนักเรียน
ทั้งหมด 5,876 คน มีนักเรียนที่มีส่วนสูงไม่อยู่ในเกณฑ์จำนวน 1,325 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.55
และมีนักเรียนที่มีน้ำหนักไม่อยู่ในเกณฑ์จำนวน 2,133 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 35.96 ซึ่งปัญหาด้าน
สุขภาพกายของนักเรียนจะส่งผลต่อจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาทำให้การพัฒนาการเรียนรู้
ของนักเรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2,
2567)

จากความสำคัญและปัญหาของการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนดังกล่าวมา
ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เพื่อนำข้อมูลที่ได้จาก
งานวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวัน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา
ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันนักเรียน และผู้ที่สนใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุง
หรือพัฒนาการดำเนินโครงการอาหารกลางวันนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษาตามความ
คิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตาม
เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ตามความคิดเห็นของ
ผู้เชี่ยวชาญ

สมมติฐานการวิจัย

ครูที่มีเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษาต่างกันในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 มีความคิดเห็นการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษาแตกต่างกัน

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการบริหารด้วยวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) เกียรติพงษ์ อดมธนะธีระ (2561) วงจรการควบคุมคุณภาพ (PDCA Cycle) หรือ วงจรเดมมิง (Deming Cycle) คือ แนวคิดการพัฒนาการทำงานเพื่อควบคุมคุณภาพงานให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง พัฒนามาจากแนวคิดของวอลท์เตอร์ ชิวฮาร์ต (Walter Shewhart) นักสถิติในงานอุตสาหกรรม ต่อมาแนวคิดนี้เริ่มเป็นที่รู้จักกันมากขึ้นเมื่อ เอ็ดเวิร์ด เดมมิง (W. Edwards Deming) นักจัดการบริหารคุณภาพ ได้นำเสนอและเผยแพร่ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ดีขึ้น ซึ่งจะใช้ในการค้นหาปัญหาอุปสรรคในขั้นตอนการทำงานโดยพนักงาน จนเป็นที่รู้จักกันในชื่อว่า วงจรเดมมิง หรือ วงจร PDCA

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จิราวรรณ รักษาชนม์ (2562) ได้ทำการศึกษา เรื่องการส่งเสริมการบริหารงานด้านโภชนาการเกินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมโภชนาการเกินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีการรับรู้โภชนาการเกินของผู้ปกครอง ลักษณะการส่งเสริมภาวะโภชนาการเกิน การบริหารโภชนาการเกิน การเปรียบเทียบการส่งเสริมภาวะโภชนาการเกิน และเปรียบเทียบการบริหารภาวะโภชนาการเกิน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูจำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 153 คน ผู้ปกครอง จำนวน 153 คน ผู้บริหาร และครูสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จำนวน 116 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล ด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, One-way ANOVA, LSD ผลวิจัยพบว่า 1. พฤติกรรมโภชนาการเกินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. การรับรู้ภาวะโภชนาการเกินของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3. การส่งเสริมการบริหารโภชนาการเกินของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี ใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 4. ลักษณะการบริหารภาวะโภชนาการเกินของผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 5. เปรียบเทียบการส่งเสริมการบริหารโภชนาการเกินของผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นนทบุรี ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุและระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความ คิดเห็นแตกต่างกัน 6. เปรียบเทียบลักษณะการบริหารภาวะโภชนาการเกินของผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาล นครนนทบุรี ที่มีอายุและระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

มิตา สุขหอม (2563) ที่ได้ศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดอาหารกลางวันของศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการดำเนินการกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ชัดเจน จะส่งผลให้การบริหารโครงการอาหารกลางวันมีประสิทธิภาพ

ชนก แสนตียศ (2558) ที่ทำการศึกษากาการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า การจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมกับจำนวนมื้ออาหาร เป็นการปฏิบัติโครงการอาหารกลางวันที่ถูกต้อง รวมถึงต้องมีการคัดเลือกแหล่งหาอาหารที่มีคุณภาพ ปลอดภัย เมนูอาหารต้องมีความหลากหลายไม่ซ้ำไปซ้ำมา

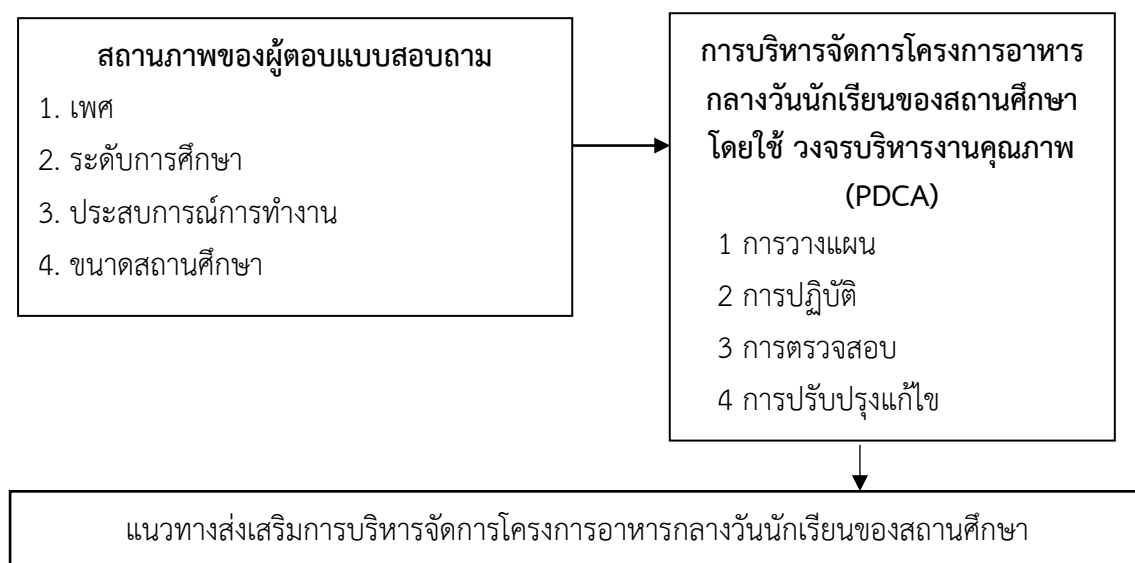
พนัธิภา สุกุณี (2562) ที่ได้ทำการศึกษาศึกษาความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนราชินีบน ผลการวิจัยพบว่า การตรวจสอบการบันทึกรายละเอียดของเมนูอาหารในแต่ละวัน และคำนวณคุณค่าทางโภชนาการเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในแต่ละช่วงวัย เป็นสิ่งสำคัญจำป็นต่อผู้เรียน เพราะจะช่วยยืนยันความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียนในทุกด้าน

ปรางทิพย์ เจียมกลิน (2564) ทำการศึกษาการถอดบทเรียนความสำเร็จของโรงเรียนต้นแบบอาหารกลางวันดีเด่นระดับประเทศในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า การที่บุคลากรติดตามผลการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน และรายงานความคืบหน้าอย่างใกล้ชิด รวมถึงมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และการปรับปรุงโครงการ จะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด และประสบผลสำเร็จ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบถึงแนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2
2. นำข้อมูลไปปรับปรุง วางแผน พัฒนาโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา

วิธีการวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,070 คน

กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 300 คน ได้มาโดยการคำนวณ (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ สุภาส อังศุโชติ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์, 2562, อ้างถึงใน Yamane, 1978) ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ คือ ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ 5 คน มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ทางด้านการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา 2) มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาหรือสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือประสบการณ์ทำงานโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaire) เรื่อง การบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 มีลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา ลักษณะเป็นคำถามแบบ (Check list) วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentile)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการวางแผน(P) จำนวน 10 ข้อ 2) ขั้นการปฏิบัติ(D) จำนวน 10 ข้อ 3) ขั้นการตรวจสอบ(C) จำนวน 10 ข้อ และ 4) ขั้นการปรับปรุงแก้ไข(A) จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง การบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นข้อคำถามปลายเปิด เรื่อง แนวทางการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ประกอบด้วย ด้านการวางแผน (P) ด้านการปฏิบัติ (D) ด้านการตรวจสอบ (C) และด้านการปรับปรุงแก้ไข (A)

การสร้าง และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้สร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย มีรายละเอียด ในการสร้างเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาค้นคว้าหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียน นำมากำหนดเป็นนิยามศัพท์เฉพาะ และสังเคราะห์เป็นกระหังคำถามของตัวแปรแต่ละตัวที่ครอบคลุม ครบถ้วนกับนิยามศัพท์เฉพาะและครอบคลุมวัตถุประสงค์

1.2 สร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

1.3 เสนอร่างแบบสอบถาม ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีที่นำไปใช้สำหรับการวิจัย

1.4 นำแบบสอบถาม หาค่าความตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามเรื่องแนวทางการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั่วทั้งองค์การในยุคดิจิทัล เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านเพื่อพิจารณาตรวจสอบตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความเหมาะสมในการใช้ภาษา แล้วได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา นำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) เครื่องมือที่ใช้ได้ค่าความตรง ระหว่าง 0.67 – 1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทั้งหมดฉบับไม่ต่ำกว่า .50

1.5 การหาความเที่ยง (reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คนที่คล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในโรงเรียนวัดนราภิรมย์ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม (reliability) ทั้งฉบับด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) เครื่องมือที่ใช้ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ทั้งหมดฉบับไม่ต่ำกว่า .70

1.6 นำแบบสอบถามที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยในครั้งนี้

2. แบบสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัยศึกษาทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาประเด็นคำถาม โดยใช้คำถามปลายเปิด และตรวจสอบความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และคำถามวิจัย

จากนั้น ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความชัดเจนเหมาะสม แล้วจึงนำแบบสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์ และสรุปเพื่ออภิปรายผลการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมผ่านระบบออนไลน์โดยใช้ Google Form และเก็บข้อมูลจากการส่งแบบสอบถามแล้วรวบรวมกลับมาตรวจสอบ ได้ข้อมูลกลับคืนมา ร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการนัดสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ด้วยการสนทนาแบบจดบันทึกข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยจำแนกตามสภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ใช้การทดสอบค่าที (t-test แบบ Independent) และ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและขนาดโรงเรียนใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01และ.05 ใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่ แบบ LSD (The Least Significant Difference)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล (Content analysis) จากผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน มาถอดเนื้อความ และเสนอแนวทางเป็นความเรียงตามขั้นของการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา โดยใช้ วงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา

(n =300)					
ด้านที่	การบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียน ของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	การแปล ความหมาย	อันดับ
1	การวางแผน	4.08	.48	มาก	3
2	การปฏิบัติ	4.02	.52	มาก	4
3	การตรวจสอบ	4.13	.44	มาก	2
4	การปรับปรุงแก้ไข	4.18	.48	มาก	1
	ภาพรวม	4.10	.39	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = .39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .48) รองลงมา คือ การตรวจสอบ การวางแผน และการปฏิบัติ

ผลการเปรียบเทียบการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา ในภาพรวม และรายด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ .01 ดังตารางที่ 2 - 7

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล โดยจำแนกตามเพศ

(n =300)

ด้านที่	การบริหารโครงการอาหารกลางวัน นักเรียนของสถานศึกษา	เพศ				t	P - value
		ชาย		หญิง			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	การวางแผน	4.05	.53	4.08	.47	-.41	.68
2	การปฏิบัติ	3.85	.55	4.05	.51	-2.65**	.01
3	การตรวจสอบ	4.06	.53	4.14	.42	-1.04	.30
4	การปรับปรุงแก้ไข	4.00	.68	4.22	.42	-2.22*	.03
	ภาพรวม	3.99	.50	4.12	.36	-1.85	.07

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูในโรงเรียน ที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา ในด้านการปรับปรุงแก้ไข แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น ในภาพรวม ด้านการวางแผน และด้านการตรวจสอบ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

(n =300)

ด้านที่	การบริหารโครงการอาหารกลางวัน นักเรียนของสถานศึกษา	ระดับการศึกษา				t	P - value
		ปริญญาตรี		ปริญญาโท			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	การวางแผน	4.11	.44	3.93	.62	2.60**	.01
2	การปฏิบัติ	4.01	.50	4.06	.60	-.68	.50
3	การตรวจสอบ	4.17	.39	3.97	.58	2.42*	.02
4	การปรับปรุงแก้ไข	4.22	.42	4.00	.66	2.29*	.03
	ภาพรวม	4.13	.34	3.99	.56	2.36*	.02

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ครูในโรงเรียน ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา ในภาพรวม ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุงแก้ไข แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และด้านการวางแผน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ยกเว้น ด้านการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เกี่ยวกับการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา ในภาพรวม และรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

(n =300)

ด้านที่	การบริหารโครงการอาหาร กลางวันนักเรียนของสถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F - Ratio	P - value
1	การวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	2.50	2	1.25	5.64**	.00
		ภายในกลุ่ม	65.91	297	.22		
		รวม	68.41	299			
2	การปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	.90	2	.45	1.68	.19
		ภายในกลุ่ม	80.00	297	.27		
		รวม	80.90	299			
3	การตรวจสอบ	ระหว่างกลุ่ม	1.27	2	.63	3.33*	.04
		ภายในกลุ่ม	56.43	297	.19		
		รวม	57.69	299			
4	การปรับปรุงแก้ไข	ระหว่างกลุ่ม	.23	2	.11	.48	.62
		ภายในกลุ่ม	69.62	297	.23		
		รวม	69.85	299			

	ระหว่างกลุ่ม	.82	2	.41	2.71	.07
ภาพรวม	ภายในกลุ่ม	44.71	297	.15		
	รวม	45.52	299			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ครูในโรงเรียน ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา ในด้านการตรวจสอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการวางแผน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น ในภาพรวม ด้านการปฏิบัติ และด้านการตรวจสอบ ไม่แตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วย LSD

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบ LSD การบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา โดยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

(n =300)

ด้านที่	การบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา		ประสบการณ์การทำงาน		
			2 - 5 ปี	6 - 9 ปี	มากกว่า 9 ปี
1	การวางแผน	$\bar{X}$	4.09	4.15	3.90
	2 - 5 ปี	4.09	-	-.06	.19**
	6 - 9 ปี	4.15		-	.25**
	มากกว่า 9 ปี	3.90			-
3	การตรวจสอบ	$\bar{X}$	4.10	4.20	4.03
	2 - 5 ปี	4.10	-	-.10	.07
	6 - 9 ปี	4.20		-	.17*
	มากกว่า 9 ปี	3.03			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการ LSD พบว่า ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ซึ่งพบว่าในด้านการตรวจสอบ ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 6 - 9 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 9 ปี และมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 2 - 5 ปี ด้านการวางแผน

ตารางที่ 6 วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ตามความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา ในภาพรวม และรายด้าน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

(n =300)

ด้านที่	การบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F - Ratio	P - value
1	การวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	8.64	3	2.88	14.26**	.00
		ภายในกลุ่ม	59.77	296	.20		
		รวม	68.41	299			
2	การปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	2.39	3	.80	3.00*	.03
		ภายในกลุ่ม	78.52	296	.27		
		รวม	80.90	299			
3	การตรวจสอบ	ระหว่างกลุ่ม	5.91	3	1.97	11.26**	.00
		ภายในกลุ่ม	51.78	296	.17		
		รวม	57.69	299			
4	การปรับปรุงแก้ไข	ระหว่างกลุ่ม	1.42	3	.47	2.05	.11
		ภายในกลุ่ม	68.42	296	.23		
		รวม	69.85	299			
		ระหว่างกลุ่ม	2.26	3	.75	5.16**	.00
	ภาพรวม	ภายในกลุ่ม	43.26	296	.15		
		รวม	45.52	299			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 6 พบว่า ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา ในด้านการปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และในภาพรวม ด้านการวางแผน และด้านการตรวจสอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ยกเว้น ด้านการปรับปรุงแก้ไข ไม่แตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วย LSD

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบ LSD การบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา โดย
จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

(n =300)

ด้านที่	การบริหารโครงการอาหาร กลางวันนักเรียนของสถานศึกษา		ขนาดสถานศึกษา			
			เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
1	การวางแผน	$\bar{X}$	3.79	4.24	3.90	4.16
	เล็ก	3.79	-	-.45**	-.11	-.37**
	กลาง	4.24		-	.34**	.80
	ใหญ่	3.90			-	-.26**
	ใหญ่พิเศษ	4.16				-
2	การปฏิบัติ	$\bar{X}$	3.77	4.05	4.07	4.02
	เล็ก	3.77	-	-.28**	-.30**	-.24*
	กลาง	4.05		-	-.02	.04
	ใหญ่	4.07			-	.05
	ใหญ่พิเศษ	4.02				-
3	การตรวจสอบ	$\bar{X}$	4.23	4.24	3.90	4.16
	เล็ก	4.23	-	-.01	.33**	.07
	กลาง	4.24		-	.34**	.08
	ใหญ่	3.90			-	-.26**
	ใหญ่พิเศษ	4.16				-
	ภาพรวม	$\bar{X}$	4.01	4.19	3.99	4.12
	เล็ก	4.01	-	-.18*	.02	-.11
	กลาง	4.19		-	.20**	.07
	ใหญ่	3.99			-	-.13*
	ใหญ่พิเศษ	4.12				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการ LSD พบว่า ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ที่อยู่ขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา แตกต่างกันที่ระดับ .05 และ .01 ซึ่งพบว่าในด้านการวางแผน และด้านการตรวจสอบ ครูที่อยู่สถานศึกษาขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่อยู่สถานศึกษาขนาดใหญ่ ครูที่อยู่สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ และมากกว่าครูที่อยู่สถานศึกษาขนาดเล็ก ในภาพรวม และด้านการปฏิบัติ

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

แนวทางการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่สำคัญ จากการสัมภาษณ์แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เป็นแนวทางการบริหารโครงการอาหารกลางวัน ประกอบด้วย

ด้านที่ 1 การวางแผน ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้มีแนวทางการดำเนินการ กำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ชัดเจน มีการวางแผนที่รอบคอบทั้งในด้านงบประมาณ และการจัดสรรบุคลากรให้เหมาะสมกับลักษณะของโครงการเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินงาน การจัดสรรบุคลากรที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้อย่างราบรื่น มีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขเมื่อพบปัญหา

ด้านที่ 2 การปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้มีแนวทางการให้บริการอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการเพื่อเสริมสร้างพลังงานในการเรียนรู้ การจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมกับจำนวนมื้ออาหาร มีการคัดเลือกแหล่งจัดหาอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัย มีการเลือกเมนูอาหารที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัย คำนึงถึงความหลากหลายของอาหารทั้งในแง่ของประเภทและสารอาหาร มีการฝึกอบรมครูและบุคลากรในการดำเนินโครงการ มีการเปิดรับข้อเสนอแนะจากครูและบุคลากร

ด้านที่ 3 การตรวจสอบ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้มีแนวทางตรวจสอบคุณค่าทางโภชนาการของอาหารในสถานศึกษา เช่น การใช้โปรแกรม School Lunch เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถตรวจสอบและประเมินคุณค่าทางโภชนาการของอาหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการบันทึกรายละเอียดของเมนูอาหารในแต่ละวันและคำนวณคุณค่าทางโภชนาการเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในแต่ละช่วงวัย ควรทำการสำรวจความคิดเห็นจากนักเรียน ครู และบุคลากรผ่านแบบสอบถามและสัมภาษณ์จะช่วยให้ได้รับข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับคุณภาพอาหาร การบริการ และความสะดวกในการรับประทานอาหาร หมั่นตรวจสอบภาวะทุพโภชนาการในนักเรียน อาจรวมถึงการตรวจเลือดเพื่อหาการขาดสารอาหารที่อาจเกิดขึ้น เช่น วิตามินหรือธาตุเหล็ก การประเมินพฤติกรรมบริโภคอาหารของนักเรียนก็เป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยระบุปัญหาทางโภชนาการ และ

ด้านที่ 4 การปรับปรุงแก้ไข ผู้บริหารสถานศึกษาควรขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการการบริหารจัดการที่รัดกุมและเป็นระบบ มีการวางแผนโครงการอย่างละเอียด โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ เช่น การให้บริการอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน ควรมีการสร้างความสะดวกสบายในการรับประทานอาหารกลางวัน จะต้องคำนวณงบประมาณที่จำเป็นในการจัดหาอาหาร ค่าวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ต้องติดตามผลการดำเนินงานและรายงานความคืบหน้าอย่างใกล้ชิด การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และการปรับปรุงโครงการจะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด โรงเรียน

ต้องวางแผนเมนูอาหารที่มีความหลากหลายและสมดุล โดยคำนึงถึงสารอาหารที่จำเป็น เช่น โปรตีน คาร์โบไฮเดรต ไขมัน และวิตามิน โรงเรียนควรเลือกใช้วัตถุดิบที่มีคุณค่าทางโภชนาการและปรุงอาหารอย่างเหมาะสม เช่น การนึ่งหรือต้ม เพื่อรักษาคุณค่าทางโภชนาการของอาหาร ควรมีการรับฟังความคิดเห็นจากนักเรียนและผู้ปกครอง ควรการปรับปรุงเมนูอาหารและทำให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน มีการสำรวจความพึงพอใจและการตรวจสอบคุณภาพอาหารจะช่วยให้สถานศึกษาเห็นผลจากการบริหารจัดการเมนูอาหาร และสามารถพัฒนาโครงการอาหารกลางวัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. อภิปรายผลการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา โดยใช้วงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปรับปรุงแก้ไข ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ที่ให้ความสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพ และรับฟังข้อเสนอจากทุกภาคส่วนมาปรับปรุงแก้ไขเป็นสำคัญ เพราะคุณภาพของการศึกษาสามารถพัฒนาได้จากคำแนะนำ ซึ่งสอดคล้องกับ สุมิตา สุขหอม (2563) ได้ศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดอาหารกลางวันของศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดอาหารกลางวันของศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า จัดอาหารกลางวันของศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านปรับปรุงแก้ไขอาหารนักเรียนให้มีคุณภาพ

2. อภิปรายผลการเปรียบเทียบการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา

2.1 ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวม แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่เป็นเพศชาย และครูที่เป็นเพศหญิง อาจมีทัศนคติในมุมมองของการบริหารอาหารกลางวันไม่เหมือนกัน ทั้งมุมมองด้าน สัดส่วนของสารอาหาร คุณค่าทางโภชนาการ รสชาติอาหาร แต่ภาระงานบางประการในงานบริหารการบริหารอาหารกลางวันก็มีความคิดเห็นไม่ต่างกัน อาจเป็นเพราะการทำงานด้วยกันเป็นเวลานานจึงทำให้มีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกัน สอดคล้องกับ ชัยครุฑ สุพรรณ (2563) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนเอกชนใน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการปรับปรุง และแก้ไข

โครงการอาหารกลางวัน และด้านการปฏิบัติ แตกต่างกัน ยกเว้น ในภาพรวม และด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา ในภาพรวม ด้านการตรวจสอบ ด้านการปรับปรุงแก้ไข และด้านการวางแผน แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการปฏิบัติ อภิปรายว่า การวางแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไขโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา แต่ละแห่งมีระเบียบข้อบังคับที่ต่างกันไป อาจเป็นเพราะพื้นที่ตั้ง สภาพแวดล้อม จึงทำให้ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัันมีมุมมองที่ไม่เหมือนกัน แต่ในด้านการปฏิบัติจริงนั้นครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัันก็จะมีหลักการปฏิบัติที่ไม่แตกต่างกันเพราะทุกคนมีเจตนาที่ต้องการให้นักเรียนได้รับอาหารที่ดี สอดคล้องกับ เสมอ สร้อยคำ (2560) ที่ได้ทำการศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารโครงการอาหารกลางวันเพื่อความยั่งยืนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวม และรายด้าน แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการปฏิบัติการบริหารโครงการ ไม่แตกต่างกัน

2.3 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา แตกต่างกัน ซึ่งพบว่าในด้านการตรวจสอบ ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 6 – 9 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 9 ปี และมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 2 - 5 ปี ด้านการวางแผน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประสบการณ์การทำงานของครูมีส่วนเป็นอย่างมากต่อการบริหารโครงการอาหารกลางวันของนักเรียนเนื่องจากทราบความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมไทย และวัฒนธรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนไทยที่เปลี่ยนแปลงไปจากอิทธิพลของสื่อโซเชียลมีเดีย อีกทั้งอาจมีประสบการณ์ส่วนตัวของแต่ละคนที่มีรสนิยมต่อการบริโภคอาหารที่แตกต่างกันที่ส่งผลต่อความคิดเห็น สอดคล้องกับ ธงชัย ลาหุณะ (2563) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันแบบมีส่วนร่วมเพื่อคุณภาพ อาหารในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวม แตกต่างกัน ซึ่งพบว่าในด้านการตรวจสอบ ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 6 – 10 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี และมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 0 - 5 ปี

2.4 ครูที่อยู่ขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา แตกต่างกัน ซึ่งพบว่าในด้านการวางแผน และด้านการตรวจสอบ ครูที่อยู่สถานศึกษาขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่อยู่สถานศึกษาขนาดใหญ่ ครูที่อยู่สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ และมากกว่าครูที่อยู่สถานศึกษาขนาดเล็ก ในภาพรวม และด้านการปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันก็มีบริบทในการจัดโครงการอาหารกลางวันที่แตกต่างกันไป โดยสถานศึกษาขนาดเล็กกว่าผู้บริหารอาจรับฟังความคิดเห็นและเก็บข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครองได้สะดวก รวดเร็วกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ ทำให้มุมมองความคิดเห็นก็อาจแตกต่างกันไปตามขนาดของโรงเรียนได้ สอดคล้องกับ ณัฐวรรณ ตรวงนอก (2557) ได้

ศึกษาการศึกษาการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนสังกัด เทศบาลนคร
พระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นใน
ภาพรวม แตกต่างกัน

3. อภิปรายผลแนวการบริหารโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

3.1 ด้านการวางแผน พบว่า แนวทางการวางแผน ต้องมีแนวทางการดำเนินการ
การกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ชัดเจน มีการวางแผนที่รอบคอบทั้งในด้านงบประมาณ และ
การจัดสรรบุคลากรให้เหมาะสมกับลักษณะของโครงการเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินงาน การ
จัดสรรบุคลากรที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้อย่างราบรื่น
มีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขเมื่อพบปัญหา สอดคล้องกับ สุมิตา สุข
หอม (2563) ที่ได้ศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดอาหารกลางวันของศูนย์การศึกษาพิเศษ
ส่วนกลาง จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการดำเนินการ การกำหนด
วัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ชัดเจน จะส่งผลให้การบริหารโครงการอาหารกลางวันมีประสิทธิภาพ

3.2 ด้านการปฏิบัติ พบว่า แนวทางการปฏิบัติ ต้องมีแนวทางการให้บริการอาหารที่
มีคุณค่าทางโภชนาการเพื่อเสริมสร้างพลังงานในการเรียนรู้ การจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมกับ
จำนวนมื้ออาหาร มีการคัดเลือกแหล่งจัดหาอาหารที่มีคุณภาพและปลอดภัย มีการเลือกเมนูอาหารที่
หลากหลายและเหมาะสมกับวัย คำนึงถึงความหลากหลายของอาหารทั้งในแง่ของประเภทและ
สารอาหาร มีการฝึกอบรมครูและบุคลากรในการดำเนินโครงการ มีการเปิดรับข้อเสนอแนะจากครู
และบุคลากร สอดคล้องกับ ชนก แสนดิษฐ์ (2558) ที่ทำการศึกษาการบริหารงานโครงการอาหาร
กลางวันของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 3 พบว่า การจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมกับจำนวนมื้ออาหาร เป็นการปฏิบัติ
โครงการอาหารกลางวันที่ถูกต้อง รวมถึงต้องมีการคัดเลือกแหล่งหาอาหารที่มีคุณภาพ ปลอดภัย
เมนูอาหารต้องมีความหลากหลายไม่ซ้ำไปซ้ำมา

3.3 ด้านการตรวจสอบ พบว่า แนวทางการตรวจสอบ มีแนวทางตรวจสอบ
คุณค่าทางโภชนาการของอาหารในสถานศึกษา เช่น การใช้โปรแกรม School Lunch เป็นเครื่องมือ
ที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถตรวจสอบและประเมินคุณค่าทางโภชนาการของอาหารได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ มีการบันทึกรายละเอียดของเมนูอาหารในแต่ละวัน และคำนวณคุณค่าทางโภชนาการ
เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในแต่ละช่วงวัย หมั่นตรวจสอบภาวะทุพโภชนาการใน
นักเรียน มีการประเมินพฤติกรรมโภชนาการของนักเรียนก็เป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยระบุปัญหาทาง
โภชนาการ สอดคล้องกับ พันธิภา สุกุณี (2562) ที่ได้ทำการศึกษาการศึกษาความพึงพอใจต่ออาหาร
กลางวันของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนราชินีบน ผลการวิจัยพบว่า การตรวจสอบ
การบันทึกรายละเอียดของเมนูอาหารในแต่ละวัน และคำนวณคุณค่าทางโภชนาการเพื่อให้สอดคล้อง

กับความต้องการของนักเรียนในแต่ละช่วงวัย เป็นสิ่งสำคัญจำเป็นอย่างยิ่งต่อผู้เรียน เพราะจะช่วยยืนยันความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียนในทุกด้าน

3.4 ด้านการปรับปรุงแก้ไข พบว่า แนวทางด้านการปรับปรุงแก้ไข มีแนวทางการวางแผนโครงการอย่างละเอียด โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ เช่น การให้บริการอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน ควรมีการสร้างความสะดวกสบายในการรับประทานอาหารกลางวัน ต้องติดตามผลการดำเนินงานและรายงานความคืบหน้าอย่างใกล้ชิด การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และการปรับปรุงโครงการจะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด ควรมีการรับฟังความคิดเห็นจากนักเรียนและผู้ปกครอง ควรปรับปรุงเมนูอาหารและทำให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน มีการสำรวจความพึงพอใจและการตรวจสอบคุณภาพอาหาร สอดคล้องกับ ปรมาภิไธย เจ้ามลทิน (2564) ทำการศึกษาการถอดบทเรียนความสำเร็จของโรงเรียนต้นแบบอาหารกลางวันดีเด่นระดับประเทศในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า การที่บุคลากรติดตามผลการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน และรายงานความคืบหน้าอย่างใกล้ชิด รวมถึงมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และการปรับปรุงโครงการ จะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด และประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการปฏิบัติ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งประเด็น สถานศึกษามีการบริหารจัดการประสานความร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล เพื่อตรวจสอบคุณภาพอาหารกลางวันนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการประสานความร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล โดยบูรณาการกิจกรรมพร้อมกับตรวจสอบสุขภาพนักเรียน ให้ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพอาหารกลางวันของนักเรียนร่วมด้วย เพื่อให้อาหารกลางวันมีประสิทธิภาพและไม่รบกวนเวลาการทำงานของบุคลากรสาธารณสุข

2. ด้านการวางแผน มีค่าเฉลี่ยต่ำรองลงมาจาก ด้านการปฏิบัติ ซึ่งประเด็น สถานศึกษามีการดำเนินโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ตามคู่มือการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมุ่งเน้นให้ครูศึกษาคู่มือการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน และมีการจัดการอบรมหรือศึกษาดูงานจากโรงเรียนข้างเคียง หรือโรงเรียนต้นแบบอาหารกลางวัน เพื่อให้การดำเนินโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ

3. ด้านการตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยต่ำรองลงมาจาก ด้านการวางแผน ซึ่งประเด็น สถานศึกษามีการส่งเสริมการตรวจสอบภาวะทุพโภชนาการของนักเรียน ระหว่างการดำเนินการโครงการทุกเดือน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้มีการตรวจสอบภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยการให้แต่ละชั้นเรียนทำแบบบันทึกการรับประทานอาหารกลางวัน และมีการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงนักเรียนในทุก ๆ เดือน

4. ด้านการปรับปรุงแก้ไข มีค่าเฉลี่ยต่ำรองลงมาจาก ด้านการตรวจสอบ ซึ่งประเด็นสถานศึกษามีการปรับปรุงคุณค่าทางโภชนาการอาหาร ผ่านโปรแกรม School Lunch มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ด้านโภชนาการอาหารที่เหมาะสม เพื่อให้ครูมีความรู้ และสามารถปรับปรุงคุณค่าทางโภชนาการอาหาร ผ่านโปรแกรม School Lunch

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการจัดทำวิจัย เรื่อง แนวทางส่งเสริมการบริหารงบประมาณการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาโครงการอาหารกลางวันนักเรียนทั้งในเรื่องของคุณภาพและงบประมาณไปพร้อมกัน
2. ควรมีการจัดทำวิจัย เรื่อง การบริหารความเสี่ยงการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันนักเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่การบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันมีความเสี่ยง และเป็นที่ยอมรับของบุคคลในทุกระดับ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกียรติพงษ์ อุฒมธนะธีระ. (2561). *PDCA Cycle / วงจรการควบคุมคุณภาพ หรือวงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle)*. (ออนไลน์), สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2568 จาก <https://www.iok2u.com/article/innovation/pdca-cycle-deming-cycle>.
- จิราวรรณ รักษาชนม์. (2562). *การส่งเสริมการบริหารงานด้านโภชนาการเกินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- ชนก แสนดิยศ. (2558). *การบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ชัยครุฑ สุพรรณ. (2563). *รูปแบบการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนเอกชนใน กรุงเทพมหานคร*. วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก.
- ณัฐวรรณ ตรวนอก. (2557). *การบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ทัศนะ ศรีปัดดา. (2564). *สภาพและปัญหาการบริหารงานโครงการอาหารกลางวันของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตจังหวัดพิษณุโลก*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- ธงชัย ลาหุณะ. (2563). การพัฒนาการจัดการโครงการอาหารกลางวันแบบมีส่วนร่วม เพื่อคุณภาพอาหารในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จังหวัด เชียงราย. วิทยานิพนธ์, วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปรางทิพย์ เจียมกลิ่น. (2564). การถอดบทเรียนความสำเร็จของรูปแบบการบริหาร จัดการโรงเรียน ต้นแบบอาหารกลางวันดีเด่นระดับประเทศในเขตพื้นที่ ภาคเหนือตอนล่าง. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- พันธิภา สกฤณี. (2562). การศึกษาความพึงพอใจต่ออาหารกลางวันของนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนราชินีบน. วิทยานิพนธ์คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ สุภมาส อังศุโชติ และอัจฉรา ชำนิประศาสน์. (2562). สถิติสำหรับ การวิจัย และเทคนิคการใช้ SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญดีมั่นคง การพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. (2567). แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2.
- สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน. (2565). รายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ. ศ. 2 5 6 5 . http://ombstudies.ombudsman.go.th/download/annual_report/annual-report-2022-coverpage.pdf
- สมिता สุขหอม. (2563). แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดอาหารกลางวันของศูนย์ การศึกษาพิเศษส่วนกลาง จังหวัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- เสมอ สร้อยคำ. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารโครงการอาหารกลางวันเพื่อความ ยั่งยืนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัย นอร์ทกรุงเทพ.